

896–1996: 1100 éve a Kárpát-medencében

Így ünnepeltünk Szent Istvánkor

Négy nap adatott az idén, egy ezeregyszáz esztendősen életünkön eltöprengjünk mi magyarok. Augusztus 18-án, csütörtök délután a honfoglalás kori lovassír helyén emelvények kopjafát avattunk fel, melyet Törös István helybeli faragó ajándékozott falknának.

Az ünnepélyes avatáson Kőrösi Krisztina tanuló mondta el Márai Sándor Hattyú című versét. Ezután dr. Katona Gyula polgármester mondott ünnepi beszédet, amelyben méltatta a honfoglalás jelentőségét. A beszédét lapunk 3. oldalán olvashatjuk. Még ezen a napon a millenniumi szobrot is avattunk. Közel négyszáz érdeklődő jelenlétében Wecker Ferenc, az országgyűlés önkormányzati bizottságának elnöke leplezte le a dr. Kövér József által készített szobrot, amelyet községünk képzőművészként is egyre nagyobb hírnevet szerző fogorvosa Nyírácsádnak ajándékozott. A szobor kelet felé néző, fohászkodó alakot ábrázol, jelezve, merről érkezett a magyarországi hazájába. Itt Kovács Ferencné mondott ünnepi beszédet.

Az ünnepségen részt vett a debreceni virágkarneválban szereplő lettországi néptáncgyűttes és zenekar, s műsort adott a nyírácsádi általános iskola énekkarja is. Az ünnepség után a szoboravatásra érkezett vendégek tiszteletére fogadást adott a polgármester.

Este a község 65 éven felüli lakosait az önkormányzat bensőséges ünnepségen látta vendégül az Idősek Napján. Itt Vereb Csaba tanácsnok köszöntötte az ünneplőket. Műsort adott az Akác Néptáncgyűttes, a nyírácsádi citeragyűttes és Silye János magyarnóta-énekes. Az ünnepségen részt vett a romániai Küküllő-Dombó küldöttsége is, amely viszonzta a nyírácsádiak korábbi látogatását.

Este görög katolikus szentmise volt, korábban a római katolikus, a református és a baptista templomban is ünnepi misét és istentiszteletet tartottak. A másnap a kirándulásoké volt. A Nyírácsádra érkezett lengyel és erdélyi vendégek megtekintették a Hortobágy pusztát.

Augusztus 20-án a nyírácsádiak közül, aki tehette, de a vendégek teljes számban megnézték a debreceni virágkarnevált a kocsijainak felvételével a debreceni nagyerdei stadionban.

Az ünnepi rendezvény nagy tetszést aratott körükben is. Délután hat órakor a református templomban zenei áhítat emelte az ünnep fényét, majd utána fogadással zárult a négy napos ünnep. Itt látta vendégül az önkormányzat azokat a polgárokat is, akik a szervezésben közreműködtek, illetve a rendezvényeket jelentősebb összeggel támogatták.

A Fohászkodó leleplezése

Köszönetnyilvánítás

Nyírácsád Községi Önkormányzat képviselő-testülete köszönetét fejezi ki az augusztus 20-i esztendőszüneti ünnepségek, valamint az idősek köszöntését rendező szerveknek és személyeknek.

Külön köszöni a rendezvényeket pénzben és természetben adománnyal támogató vállalkozók, magánszemélyek segítségét.

Pénzbeni adományozók: NYÍRTRANS Kft., Bálega József, Rózsa Gáborné, Dózsa Szövetkezet, Peják Sándor, MDF Nyírácsádi Szervezete, Gnáj Ferenc, Konyári József, Bálega János, Kerti Gábor, Rózsa Ottó, Katona Jánosné, Nemes József, Czentye Gáborné, Lőrincz László, Pálóczi Tibor, Erdei Istvánné, Illés János, Nyika János, Tamaga Antalné, Gazda Istvánné, Verdes Ferencné, Borbíró Istvánné, Tar János, Pintye Csaba, Pósan Ferencné.

Természetbeni adományok: Bányár Ferenc, Czirkák József, Kovács József, Koleszár János, Kövér Gábor, Szabó József, Gugg József, Hudácskó Ferenc, Ligetfalva Bt., Nyírvidéki Áfész, Varga János, Borbély Imréné, ifj. Kerecsi Gyula.

Az időseknek főztek: Szarvas János és Kerecsi Mihály. Nekik is köszönetet mondunk.

Önkormányzati hírek

A községi önkormányzat képviselő-testülete és intézményei 1996. évi gazdálkodásának I. félévi helyzetéről szóló beszámolót vitatta meg augusztus 15-én tartott ülésén. Megállapította, hogy az önkormányzat 1996. évi pénzügyi gazdálkodás feltételei a korábbi évekhez viszonyítva is nehezebb. Ennek ellenére az eltelt időszakban zavartalanul biztosította intézményei folyamatos működését. A képviselő-testület felhívta az intézményvezetők figyelmét, hogy kiadási előirányzataikat csupán a többletbevételek erejéig léphetik túl. 1997. január 1-vel a létszámgazdálkodás ésszerűsítésének érdekében intézményi összevonással kell megvalósítani a feladatokat, figyelemmel a költségvetési, finanszírozási lehetőségekre. Az önkormányzat 1996. I. félévi költségvetési kiadásai az előirányzatnak megfelelően időarányosak. A folyamatban lévő beruházási, felújítási munkálatok az év folyamán befejeződnek.

Különlélek napirend keretében számos ügyben kellett döntést hozni, így mint önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzat, kiegészítő támogatás iránti kérelem benyújtása mellett döntött a testület. Felhatalmazta a polgármestert a kérelem Pénzügyminisztériumhoz történő továbbítására.

A Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Tanács pályázati felhívására az önkormányzat az alábbi beruházáshoz kíván pályázni: szeméttelapi út építése, Nyírácsád-Asszonyrész vízhálózatának bővítése. A gáz közüzemre és részvény értékesítésével a testület egyetértett. Felhatalmazást adott a polgármesternek a további tárgyalások folytatására.

A közoktatásról szóló törvénymódosítás alapján a testület a pedagógusok kötelező óraszámának emelésével, illetve az emelt óraszám bevezetésével 1996. szeptember 1-től értett egyet. A testület kötelezettséget vállalt arra, hogy az óraszámemelésből eredő megtakarításokat a közoktatási intézménytől nem vonja el. Egyúttal felkérte a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére, annak érdekében, hogy az iskola pedagógusai olyan mértékű illetményemelésben részesüljenek, amilyen arányban heti kötelező óraszámuk száma növekszik.

A képviselő-testület döntést hozott a Honfoglalás 1100. évfordulója alkalmából készített szobor és lovassír megjelölésére szolgáló kopjafa helyéről. A virágosítás értékelésére egy ideje nem került sor. A testület elhatározta, hogy ebben az évben ismételt bizottság szemlélje meg a település utcáit, a két lakott külterületen is még a legvirágosabb és rendezettebb udvar tulajdonosának köszönetét fejezi ki azért, hogy a szárazság ellenére kellő gondossággal és munkával igyekezett a környezetét, ezzel együtt az egész települést szebbé, tisztábbá tenni. Az elismerő szavak mellé Köles Zoltán képviselő díszeserjét ajánlott fel.

Hamza Gyula, a kisebbségi önkormányzat elnöke, aki a testületi ülésen meghívottként vett részt, felvetette a kisebbséghez tartozók szociális és anyagi gondjait, a több gyermeket beiskolázó családok támogatását kérve.

A Népjóléti Minisztérium Szociális Programok Irodája a napokban küldte meg az értesítést, mely szerint korábban benyújtott önkormányzati pályázat alapján Toyota típusú minibuszt nyert a település, 30 százalék saját pénzügyi forrás fedezet biztosítása mellett.

Az év hátralevő részében a képviselő-testület az alábbi főbb témaköröket tűzi napirendre:

Szeptember: 1/ Polgármesteri jelentés. Előadó: Dr. Katona Gyula polgármester. 2/ Közhatalmú munkások foglalkoztatásának tapasztalatai. Előadó: Czupár Gábor ig. ea. 3/ Szociális ellátásokról szóló rendelet felülvizsgálata, egységes szerkezetbe foglalása. Előadó: Varga Györgyné jegyző. 4/ Különlélek.

November: 1/ Polgármesteri jelentés. Előadó: Dr. Katona Gyula polgármester. 2/ Önkormányzat és intézményei költségvetési gazdálkodásának helyzetéről szóló III. negyedéves tájékoztató. Előadó: Dr. Katona Gyula polgármester.

3/ Az 1997. évi költségvetési koncepció megtárgyalása és elfogadása. Előadó: Dr. Katona Gyula polgármester. 4/ Különlélek.

December: 1/ Polgármesteri jelentés. Előadó: Dr. Katona Gyula polgármester. 2/ Közrend, közbiztonság helyzetéről szóló beszámoló. Előadó: Dr. Kozma János, a hajdúhadházi rendőrkapitányság vezetője. 3/ Az 1997. I. félévi üléstervezet megbeszélése, elfogadása. Előadó: Dr. Katona Gyula polgármester. 4/ Különlélek.

A tervezett napirendeken túl a testület napirendre tűz minden olyan témát, melynek eldöntése önkormányzati hatáskör, de előre nem tervezhető. Az őszi csapadékos időjárás miatt egy-egy útszakaszon nagyobb mennyiségű csapadékvíz gyűlik össze. Felhívja a polgármestert hivatalos ingatlanulajdonosok, használatok figyelmét, hogy a szikkasztó árkok tisztításáról gondoskodjon.

Varga Györgyné jegyző

Kopjafa áll a honfoglalás kori sír helyén

A református egyház klenódiájával

A nyírácsádi református egyházra az első adat az egyházkerület jegyzőkönyvében 1712-ben került lejegyzésre. Ekkor bocsátotta ide a tractus Szabó vagy Zilahi Pétert éneklésre és imádkozásra úgy, hogy polgári ruháját tartsa meg, de szent szolgálatra a katedrara ne lépjen. A későbbiekben már volt lelkésze, 1726-tól, de minden bizonnyal nehéz körülmények között munkálkodott.

Gerezdes ezüstpohár

A nyírácsádi egyház klenódiájáról 1763-ban készült az első feljegyzés, amelyben a következő tárgyakat sorolták fel:

Egy kő fedeles kancsó, másik egy ízés on kanna, egy talpas on pohár, két on tányér, egyik kicsiny, másik nagy, Abrosz három, gyolts egyik veres selyemmel körül varot vászon, másik sávos, harmadik gyolts, keszkenő nro. 7. egy aranyal varot, a többi selyemmel, keresztelendő edények: egy kis pohár, nintsen tál hozzá.

Ebből a feljegyzésből szegény egyház képe bontakozik ki, amely összhangban van az előbbi adatokkal.

Ezt a szegénységet igyekezett egyházi elkövetkező években egy adományozó, akinek nevét és adományát megörökítették;

Egy gerezdes ezüstpohár, arannyal futtatott, melynek szélén ezen inscriptio vagyon: Nád Udvari József ajándékozta az Acsádi Rfta Sz. Ekklesiának 1769. Egy zöld tafota zöld gyoltsal béltett és ezüst csipkével prémezen keszkenő, ilyen inscriptioval: Az Acsádi Rfta Sz. Ekklesiának Nádudvari József ajándékozta 1766. Balkányban lako Tor István ajándékozásából vagyon egy on fedeles Györi kancsó, mintegy 3 ízés.

A feljegyzés időpontját nem ismerjük, annyi bizonyos, hogy 1769 után történt. Az ajándékozóról, Nádudvari Józsefről az egyház feljegyzései nem örökítették meg többet. Szerencsénkre azonban más forrásokban is felbukkan a neve, így többet megtudhatunk róla.

Debrecen város levéltárában fennmaradt 1767-ben készített végrendelete, amelyből kitűnik, hogy az előbbieken túl más módon is gondoskodott a nyírácsádi egyházzal:

Az Acsádi református Eklésiácskában szolgáló Szegény Prédikátorok számára, minthogy a fizetések igen csekély Mf. 400 Előcsáltassék és Interesse esztendőnként subsistentiájokra fordintassék. Halálom után található fekete ruhácskái és adatassanak az akkor ott szolgáló Prédikátorok.

Napjainkban már nem található meg az összeírásban szereplő valamennyi tárgy. Az évszázadok során elvesztett az ónedények egy része, a terítők pedig tönkrementek. Szerencsénkre a legértékesebb edény, az említett „gerezdes” ezüst pohár (képünkön) azonban ma is megvan.

A református egyház klenódiájai között legkiemelkedőbb értékűek, a legiszteletesebbek az úrvacsorai istentisztelet két jegyének a kiszolgáltatására használtak, az úrasztali pohár és a kenyérszító tál.

Az egyház már a XVI. század közepén zsinatokon határozta meg, hogy milyen tárgyak szolgálhatnak erre a célra. „Az Írás ivóeszközről vagy pohárról emlékezik. Tehát mindennemű edényeket, akár üveg, akár fa vagy

arany, ezüst és cserép legyeknek, vagy rézből és bármiféle ércből készültek, elfogadjunk.”

Bár az egyház nem írta elő a nemesfém edények használatát, az egyházközségek igyekeztek méltón felszerelni templomaikat. Így már a XVII. században számos egyház edényei között találunk ezüst poharakat, tányérokat, amelyeket a hívek adományoztak.

Ekkor már a környék meghatározó szellemi központja Debrecen volt. Természetes volt, hogy a XVI. században létrejövő református egyházközségek ide fordultak, amikor a XVII. században addig szegény egyházaikat klenódiákkal óhajtották felszerelni. Így a debreceni ötvösség ezen fénykorából nem véletlenül éppen a református egyházközségek tulajdonában maradtak fenn eredeti tárgyak.

A XVII. században kedvelt ún. talpaspoharakat a XVIII. században az ún. hólyagos poharak követték, amelyek oly kedveltek voltak ebben a században, hogy debreceni formának is említik.

A nyírácsádi egyház „gerezdes” pohara ilyen hólyagos pohár, amely beleilleszkedik a debreceni ötvösség által készített edények széles sorába.

Dr. P. Szalay Emőke

Könyvtári Hírek

Ebben az évben sokan támogatották a Községi Könyvtárat. Nagyobb pénzzel segítette az intézményt a Nyírtrans Kft. vezetője, Bálega József, könyvadmányokkal pedig Patalenszki Diana, Terdik Józsefné és Zelei Józsefné.

Pártolói tagsági díjat fizetnek, azaz a beiratkozási díjnál többet: Nyika Jánosné, Diósné Kozma Erzsébet, Konyári Józsefné, Konyári József, Moczok Gyuláné, Moczok Gyula.

Köszönjük, hogy támogatásukkal hozzájárultak könyvtárunk gyűjteményének gyarapodásához.

Továbbra is szívesen vesszük minden segítségét.

KGné

Az idén nemcsak a honfoglalás milicentenáriumiát ünnepeljük, hanem az első magyar iskola alapításának ezredik évfordulóját is.

Akik Nyírácsád népiscolájának történetéről szeretnének olvasni, figyel-mükbe ajánlom: Tóth Zoltán százados szakdol-

gozatát, címe: „A debreceni iskolakollégium szerepe a Tiszántúli népoktatásban. Nyírácsád község iskolájának története a reformkorban.”

A történeti áttekintés az 1700-as évektől közöl adatokat az alábbi szempontok szerint:

–Nyírácsád népoktatása

–A vizitációk eredményeiről

–A tanítók fizetése

–Az iskola épülete és felszereltsége

–Tantervek, tan-

könyvek.

A szakdolgozat írója, valamikor itt folytatta az általános iskolai tanulmányait, ezért választotta ezt a témát. Munkája során a Tiszántúli Református Egyházkerületi Levéltár anyagát tanulmányozta.

A dolgozat minden olvasó számára elérhető a községi könyvtárban.

Köszönetet mondunk készítőjének, hogy e helytörténeti vonatkozású anyagot rendelkezésünkre bocsátotta.

Rajzosok Füreden, faragók Dorogon

A nyári szünidőben Hajdúdorogon ffaragó táborban vehettem részt, ahol erdélyi mesterektől tanulhattam. Megismertük a fafajtákat, a faragó szerzőségeket, a technikát. A délelőtti munkával teltek, majd ebéd után megbefejeztük a munkadarabot. Mángorlót készítettem díszes pásztorfaragással, virágos és tulipános motívummal és egy kopjafát. Először meg kellett tervezni, lerajzolni a mintát és utána következett a kifaragása. A programban szerepelt Hajdúnánás, Tokaj megismerése, kirándulás. A tiszalöki vízierőmű is emlékezős marad számomra. A táborban kapott ffaragó készletnek is nagyon örülök, magamtól is készíthetek faragványokat. Köszönöm segítőim támogatását:

Vasvári István
6. b. oszt. tanuló

Mi tízen, a rajzszakkör tagjai június 28-tól Balatonfüzfőn táboroztunk. Mindnyájan jól éreztük magunkat az egy hét alatt. Az időjárás végig napsütéses meleg volt, ezért rengeteget fürödtünk a Balatonban, napoztunk, délutánonként pedig rajzoltunk, festegettünk. Kirándulásokat is szerveztek tanár nénik számunkra. Eljutottunk Balatonfüredre és megnéztük a csodálatos tihanyi apátságot. Egy napot Buda-

pesten töltöttünk. Először a várban a Mátyás templomot H33alászbástyát néztük meg, majd a Hősök terén található Szépművészeti Múzeum festményeiben gyönyörködhattunk.

Ezután a Vidámparkba mentünk, ahol nagyon jószórakoztunk. Ez a hét gyorsan elszállt: fájo szívvel hagytuk ott a Balatont. Szeretnénk, ha jövőre újra lennérajtztábor.

Jakab Brigitta 7. b.

Balatonfüred. Szabó Ádám metszete

Millecentenáriumi vetélkedő

Honfoglalásunk 1100., államalapításunk 1000. évfordulója alkalmából rendezte meg a Nyíradonyi Önkormányzat a ligetaljai települések milicentenáriumi vetélkedőjét. A házizagda –Nyíradony – csapatán kívül Hajdúszámon, Nyírmihálydi és Nyírácsád képviseltette magát 4-4 fős csapatokkal. A vendéglátók üdítővel és egy kis harapnivalóval kedveskedtek a résztvevőknek. A verseny tíz fordulóból állt. A küzdelem végig szoros maradt. Egyik csapat sem tudott elszakadni a többitől.

Egymást követték az izgalmasabbnál izgalmasabb forduló: kérdezz-felelek, művészettörténeti, építészeti és általános műveltségi kérdésekkel. A villámkérdésekkel a versenyzők gyorsaságát is próbára tették. Az egyik leglátványosabb forduló a szituációs játék volt, ahol községünk csapata kitűnően játszott, el, hogy István koronáért küldi az akkori római pápához, II. Szilveszterhez Asztrikot. A küldetés sikerrel járt, a pápa 1001. karácsonyán koronát küldött Istvánnak, aki az első független állam királya lett Európa szívében. A zsüri hasonlóan jónak ítélte meg a nyíradonyi csapatkapitányi szónoklatát, aki István királyként az 1000 évvel ezelőtti ország népét próbálja a keresztény hitre téríteni. A pogányságnak ekkor már nem volt helye Európában.

A feleletválasztós teszt-sorból pedig megtudhattuk, hogy nagy ritkán 800 méterre is képes volt kilőni egy nyilat egy jó erőben levő honfoglaló magyar a visszacsapó íjból. Ennek az íjnak a titka a

rugalmas fa, állati inak, szarulemezek, csontmerevítés és halenyv voltak. Öseink természetkezési szokásairól megtudhattuk, hogy míg az életben a fontosabb személyek mindig a családfő jobb oldalára kerülnek, addig a túlvilágon – ahol szerintük minden fordítva volt – a bal oldalra. A szervezők utólagára hagyták a legizgalmasabb fordulót, ahol a játékosok szabadjára engedhették fantáziájukat: a évfordulója kellett jövőbeli terveket készítenünk. A 100 évvel ezelőtti Magyarországon ekkor indult meg a földalatti Budapesten, a Hősök terét is ekkor építették.

Most pedig lássuk, mi mit csinálnánk száz év múlva: a nyírmihálydi csapat ötlete volt például egy olyan értékálló magyar forint kiadása 2096-ra, amin Szent István király arcképe van. Hajdúszámon csapata a Hősök terén lévő szoborcsoportot rekonstruálna meg valóság-hűbbé.

A mi csapatunk is számtalan ötlettel árasztotta el a zsűrit. Például: panoptikum létrehozása Esztergomban, amelyben viaszból megörökíthetnénk királyainkat, hogy bárki megismerhesse őket. Magyarok a világtörténelemben címmel egy állandó kiállítást nyitnánk, ahol büszkén megmutathatnánk a hazánkba látogató külföldieket is, hogy ők mit köszönhetnek a magyaroknak (Nobel-díjas magyar kutatók).

A zsűri tetszését elnyerték csapatunk környezetvédelemmel (erdőtelepítés, szemreli parkok), iskolarendszertel kapcsolatos (egyetemkomplexum Pannonhalmán)

tervei is. Hasznos lenne 2096-ra egy konferenciát rendezni Magyarországon a világ politikusainak részvételével a nacionalizmusról, a kis nemzetek sorsáról, beolvadásáról, asszimilációról. Az Interneten pedig adatbázist létesítenénk, ahol bárki a világon megismerkedhetne Magyarországgal és az itt élő emberekkel és nem lennének téves képzeik rólunk.

Mi lett volna, ha nem történik meg? – vetődik fel bennünk gyakran ez a kérdés. Nos, ilyen címmel kellene egy könyvet szerkeszteni, melyben végigvezetnénk, hogy mi lett volna, ha a magyarok sorsát befolyásoló történelmi események nem így alakultak, ahogy alakultak (pl.: ha Szent István király nem veszi fel a kereszténységet, talán ma nem létezne Európában magyar nép). Kitűnő ötlet volt egy állandó, ingyenes mozcsoport létrehozása, melyen csak magyar filmeket játszanának, magyar szereplőkkel. És még sok-sok ötlet hangzott el jövőbeli üzenetként utódaink felé és talán száz év múlva megvalósul közülük egyik-másik.

Az egyébként augusztus 18-án megrendezett vetélkedőben a házizagda csapat (Nyíradony) érte el az első helyezést. De 4 ponttal utána ott következett a mi községünk csapata is, a második helyezettnek kijáró oklevéllel, vázával és ajándékosmaggal. Szorosan utánunk pedig Nyírmihálydi és Hajdúszámon csapatai következtek. A csapatagok pedig: Szilágyi Róbert és Enikő, Katalona Zoltán és

Szabó Éva

„Mindent hittel, kitartással, becsülettel, alázattal érdemes csinálni...”

Az ország 1100. születésnapja, a honfoglalás tiszteletére szűkebb hazánkban, Nyíracsdón tartalmak és szórakoztató programok várják az ünneplőket. Méltóképpen emlékeztünk honfoglaló elődeinkre, arra, hogy országunk 1100 éve létezik Európa közepén.

Az ünnepségsorozatunk kiemelkedő rendezvénye volt a millicentenáriumi szobor avatása, amelynek alkotója dr. Kövér József szobrászművész. Nemzeti múltunk nagy eseményeire emlékeztetve felajánlotta alkotását a községnek. E nemes gesztus csodálatos művel gazdagította falunk közterét. Kövér Józseffel, a millicentenáriumi szobor alkotójával beszélgettünk.

- Doktor urat a községben fogorvosként ismerik, hiszen nap mint nap a rendelőben találkozik az emberekkel, megszabadítja őket a fogfájással járó szenvedéstől. Fontos felvilágosító munkát végez a fogápolási kultúra javítására érdekében. Most a község lakossága önben megismerte a szobrászművészt is. Hogyan kezdődött találkozása a szobrászattal? Ilyen vonatkozásban jelentős állomás-e Nyíracsdán az életében?

- 1988-ban kezdődött Nyíracsdán. Elég későn, hiszen ekkor már közel voltam a harmincadik évemhez. Korábban a fogászati klinikán dolgoztam, a tanítványok gipszből fogakat faragtak, ezalatt én is faricskáltam a gipsztömböket. Kiköltözésünk után, itt elővéve azokat, próbáltam konkrét dolgokat megcsinálni. Ennek eredménye volt az első kiállításom Nyíracsdán. Ezek a gipszszobrok némelyike még ma is időtálló, noha ezt követte egy sokkal szakszerűbb önképzés, melynek termése több mint 60 bronz, gipsz és első sorban kőszobor.

A szobrászkodás gondolata itt született meg bennem, igaz, már nem itt lakom, de itt faragom – asszisztensnőm, Júlia udvarán – a követet. Itt élem át a szobrászkodás szépségeit és gyötrelmeit. Otthon, Debrecenben készítem agyagszobrait, de többségüket itt öntöm gipszbe. Kilenc éve élek Nyíracsdán, bár kettős az életem, számomra természetes, hogy itteni polgárnak érzem magam, ez a „szülőföldem”.

- Felelősségteljes orvosi hivatala mellett, mint szobrásznak, jut-e ideje a képzésre?

- Nem tanultam a szobrászművészetet sehol. Könyveket olvastam, olvasok a művészetről, művészekről; vallomásaikat, mások véleményét róluk. Volt alkalmam hivatalos szobrászokkal beszélgetni, látták a munkáimat, elmondták véleményüket. A jó tanácsok helyre teszik a fellelhető rossz dolgokat, korrigálják hibáimat. Igénylem is a szakszerű, javító

szándékú, fejlődésemet elősegítő véleményt.

- Milyen kiállításokon, tárlatokon kerültek művei a nézőközönség elé?

- Több helyre is eljuttattam munkáim. Pl.; 1994-ben Balatonszárszón Országos Orvos Képzőművészeti Tárlákon vettem részt szobraimmal. Ez év áprilisában kiállításom volt Nádudvaron, az Ady Endre Művelődési Központban. Részt vettem őszi tárlatokon. Ott voltak a szobraim az Orvosi Egyetem Alapítvány kiállításán.

- Hogyan született meg a millicentenáriumi szobor gondolata?

- A millicentenáriumi rendezvényekre készülve a közönségi önkormányzat megkeresett, készítsék egy sírmeleket a honfoglalás kori lovas-sír megjelölésére. Olyan gondolatot kellett találnom, ami átfogja az 1100 évet, ugyanakkor örök érvényű. Pl.: Szerelés, halál, hit. A Fohászokdás fogalma ragadott meg leginkább, ebben találtam meg azt az erőt, mely érvényes a múltba, a jelenre és a jövőre egyaránt. A honfoglalás kori Kárpát-medence lakói pogányok, később keresztények voltak. Már itt állt a bizánci kultúra is. Úgy gondoltam, hogy egy fohászokdás szerzetes egyesíti azt a hitet, mely jellemezte a kor embereit. A pályázatra egy fohászokdó oszlopot nyújtottam be, melyet a konkrét felkérés után kissé megváltoztattam, emberi formává. Majd ez a terv is megváltozott a készítés során. Itt is szeretném megköszönni a polgármester úrnak, a helyi önkormányzatnak a bizalmat, hogy megtiszteltek ezzel a felkéréssel. A polgármester úr babáskodása segítségével, a hivatalos engedélyeztetések után került a Petőfi térre a szobor. Ezáltal kapott levegőt és teret, mely nélkül sem ember, sem tárgy nem létezhet.

- Megállok az emlékmű előtt, a következőket látom: egy erős termetű, csuklyás alak összetett kezét az ég felé emeli, kelet felé néz. Mintha imát mondana az égnek a honfoglalók nevében ezért a biztos helyért, ahol élünk, ahol megélhetést találunk, és letelepedésünk véglegessé válhaton. Mit szól ehhez a gondolathoz az alkotó?

- Jól látja a szobor tartalmát. Egy fohászokdó szerzetest faragtam, aki imába burkolódik, a tettekész erő sugárzik belőle. Ez a jelen igéje, ugyanakkor a jövő üzenete is. Mindent hittel, kitartással, becsülettel, alázattal kell csinálni.

- Adott-e címet az alkotásnak?

- A szobor címének a Fohász vagy a Fohászokdást adnám.

- Milyen anyagból készült a szobor? Hogyan végezte a munkát?

- A szobor a süttöi mészkő egyik fajtájából készült.

Különlegessége, hogy barnás árnyalatú, fényezhető a mészkőbányászok nyelvén cappuccino mészkő. Ezt a 180 cm magas, 16 mázsás követ faragtam meg. A rendelő udvarán, rendelés után szombat és vasárnaponként. Nyaralni is nehezen mentem el, mert ezt a két hetet fogva tartotta a szobor. A munkáimhoz köhöz való szerszámokat, gépeket, vésőket használok. Többben megnéztek és érdeklődtek, hogyan haladok a munkámban, ami jólesett.

- Eddig kisplasztikái, kisebb szobrai voltak ismeretesei. Ez a műve az első nagyszabású alkotás?

- Igen, de készítettem már életnagyságú szobrot gipszből, vannak életnagyságú torzóim kőből, 3/4-es szobraim kőből. A művek elkészítését, nagyságát az is befolyásolja, hogy milyen követim vannak, de sohasem a méret a fontos, hanem a szobor tartalma.

- A gyerekei örökölték-e édesapjuknak a művészet iránti rajongását?

- A családban általában sok hatás éri őket. A lehetőségeket megkapják, hogy személyiségük egészségesen fejlődjön. Majd később eldől, mihez lesz kedvük. Ha otthon mintázok, ők is készítenek agyagból kedvükre való dolgokat. Mind a három gyer-

mekem zongorázni tanul. Érdekelte őket ez a munkám is, többször voltak kinn velem a szobor készítésekor.

- Kérem, összegezze művészetének elveit.

- Arra törekszem, hogy szobraimnak jelentőség, üzenetük legyen, érzéseket indítson meg az emberekben, hassanak rájuk. Témáimat mindig az emberből merítem, akiktől viszont én kapok hatásokat, melyeket átalakítva jelenít meg. A művész léte ez a szimbiozis. Nagyon fontos az alkotás folyamata, a gondolatok, érzések megfogalmazása, átélése, mert ez az emberben leülepedik és remélem változtatja, mozgítja emberi mivoltomat.

A millicentenáriumi szoborral dr. Kövér József maradványát alkotott a községnek. Az avatáson megjelentek száma, az érdeklődés azt mutatja, hogy az itt élő nyolc év munkája eredményeként az emberek megismerték, megszerették, és tisztelik őt. Szobra révén évtizedek múlva sem fog nevé feledésbe merülni.

Kívánom, hogy sokáig alkosson még jókedvvel, maga és a művészetet szeretői örömeire.

Pintye Sándorné

MEGELŐZÉS=GYOMTALANÍTÁS

A Közép-Európai Üzleti Szövetség (a CEBA) Kiadványszerkesztőse – a CEBA Kiadó – a 2000-ig terjedő időszakban megjelenteti térségünk régióit, megyéit bemutató adattár-kézikönyv sorozatát.

A sorozat keretében 1997 szeptemberében terveztük megjelentetni a Magyarország megyéit bemutató adattárakat – többek között – Hajdú-Bihar megye kézi-

Nyíracsdán az adattárban

könyve címmel. Az egységes szerkesztési elvek alapján készülő kézikönyvek komplex információt nyújtanak az illető megye földrajzáról, történelméről, gazdasági-társadalmi életéről, településeiről... Bemutatják a megyében működő szervezeteket az önkormányzatoktól – az egyháza-

Saját erőnkre támaszkodva

(Elhangzott a honfoglalás kori sírt jelölő kopjafa-avatáskor)

Tisztelt Ünneplők!

A honfoglalás 1100. évfordulójára emlékezünk, magunk elé képzeljük a Vereckei hágón átvonuló és a Kárpát-medencét elfoglaló magyarokat. A bevonulók nagy serege harcosokból, azok családjából állt, akik között voltak szegényebbek, gazdagabbak, de valamennyien nagy reménnyel érkeztek e vidékre, hiszen évszázados vándorlás után választották végleges letelepedés színhelyének a Duna és Tisza vidékét. Az utólag békésnek feltételezett honfoglalás idején különböző népcsoportok éltek a mai hazánk területén. Biztosan voltak kisebb-nagyobb harcosok, melyek során a harcosok közül többen életüket veszítették.

Egy honfoglalás kori lovas-sír előtt állunk most. E század harmincas éveiben a község balkányi részén, a Szenturmai birtokon, szőlőtelepítésbe kezdtek. Talán a most körülöttünk lévő elvadult tőkét akkor ültették. Amikor a domboldalt rigolították a munkások, csontmaradványokat találtak és különböző fémtárgyak kerültek elő. A régészek a leletekből arra következtettek, hogy ezen a helyen egyedülálló honfoglalás-kori lovas-sírra bukkantak, mely a sír gazdagságából ítélve fémtárgyakból állt. A sírban talált tárgyak műzeumba kerültek. Negyven évvel később, 1977-ben a Magyar Nemzeti Múzeum jeles régészei dr. Fodor István és Mesterházy Károly ásatásokat vezettek a község szélén, a Szatmári utca végén, a tsz-bejáró mellett. A régészeti térépeken már feltüntetett honfoglalás-kori temető után kutattak, azonban kiderült, hogy az ottani sírok avar korabeliek. Tehát jóval korábbiak a keresetteknél. Amikor az avar kori sírok feltárása megtört-

tént, ezen a helyen kezdték el a kutatók elkészítését, azonban további sírokra nem bukkantak, így egyre inkább bejagyzódott az egyedülálló lovas-sír feltételezése.

Vajon milyen lehetett az a honfoglaló magyar, akit itt temettek el mintegy 1100 évvel ezelőtt. Volt-e már felesége, gyermekei? Hogyan siratta el családját, rokonságát? Kikkel harcolt, besenyőkkel, netán a szlávokkal? Mire gondoltak rokonai, barátai, amikor vele együtt sírba helyezték ékszerait, így a varkocsdíszítő korongpárt is? Biztosan hittek a túlélésben, és abban is bíztak, hogy a magyarság nemcsak a túlvilágon fog tovább élni, hanem e földön is. Azóta 1100 tavasz, nyár, ősz, tél telt el, és fennmaradt e nemzet. Túléltük a tatár, török hódítást, idegen nemzetek uralmát. Most teljes szabadságban, függetlenségben élhetünk, de rajtunk is múlik, hogy hogyan élünk lehetőségeinkkel. Icsünk-e annyira előrelátóak, mint honfoglaló őseink, akik utódaiknak gyönyörű hazát teremtettek. Bízom benne, hogy igen! Saját erőnkre támaszkodva előbbre jutunk és erős, gazdag, boldog Magyarországon fogunk élni utódaink.

Tisztelt Ünneplők!

Most, amikor országoszeret millicentenáriumi és Szent István király-napi ünnepségek zajlanak, mi ittélvők, nyíracsdaiak emlékezzünk honfoglaló őseinkre, annak egyik résztvevőjére, akit gazdagon temettek el a község határában, a kelet felé néző domboldalon.

Ezen szavak jegyében leplezem le a kopjafát, mely remélem, évszázadokon keresztül fogja emlékeztetni az itt élőket a honfoglalás kori lovas sírra.

Dr. Katona Gyula polgármester

Tanácskozás a parlagnál

Az „Ambrósia” Alapítvány társ szervezőkkel közösen szakmai fórumot hívott össze, melyen környezetvédelmi szakember, gyombiológiai szakértő, allergológus szakorvos tartott előadást a parlagnál és az általa kiválasztott allergiáról.

Hasznos tudnivalók hangzottak el, éppen amiatt, hogy védekezhessünk ellene, mindenkinek fontosabb tudni arról a magról kelő, egyéves, kétszikű növényről, mely 2-4 ezer magot is képes érlelni. E melegigényes gyom kedvező körülmények között 34 nap alatt is képes érlelni. E melegigényes gyom kedvező körülmények között 34 nap alatt is megéri. Talajban nem válogat, a szántóföldön a negyedik leginkább elterjedt gyom. Nehéz magját a szél nem terjeszti, mechanikai úton (pl.: szállítás) kerül újabb és újabb területekre, ahol azután „újraévi” magát. Csírázó képességét a talajban akár tíz évig is megtartja. Nagyon fontos, hogy mindenki, már az iskolás gyermekek is megismer-

jék és meg tudják különböztetni a hozzá nagyon hasonló – de nem ennyire veszélyes vadkendertől és fekete ürömtől.

Virágzókor sokunknak nagyon kellemetlen tüneteket okoz a terjedő virágpórr: erős orrfolyás, tüsszögés, orrvizsgelés, szemviszketés. Mint a szakember elmondta, súlyos esetben asztmát is okozhat a szálló pollen. Sajnos a túlérzékenységben (allergia) szenvedők száma nő. A védekezés egyedül a megelőzés, a parlagnál kiirtás.

Az Ambrósia Alapítvány javasolja és kéri, hogy az elvirágozott gyomnövényeket már 1996 őszén égessék el vagy komposztálják; az 1997-es évtől módszeresen gyomlálják, kapálják a földtulajdonukat; a nem kertészeti művelés alatt álló területeket parkosítsák; a nem mezőgazdasági területeket ugarolják; a lakóhelyüket és környékét a parlagnál mentesítsék; szolgáljanak szomszédaiknak, kollégáiknak, ismerőseiknek a gyomirtás szükségességéről.

V. Cs.

Helyettesíthető a 92-es benzin

Augusztus 22-én reggelre ismeretlen tettesek letörték az autóbusz megálló 3 kiséjének koronáját, melyet a mellékelt fotó illusztrál. Az önkormányzat a nyomravezetőnek 10 000 Ft jutalmat ajánl fel. A bejelentéseket Konyári József rendőrszázados körzeti megbízottnak kell megtenni

Trabant kétütemű K En-91 keverék	Skoda Favorit 136 95 Esz-95	Esz Euro Super En Euronormál AB Autóbenzin 3 tankolás olmozatlan benzinnel 1 tankolás olmozott AB-98 benzinnel
Trabant négyütemű 91 En-91	Polski Fiat 125 91 En-91	
Wartburg kétütemű K En-91 keverék	Polski Fiat 126 98 AB-98	
Wartburg négyütemű 91 En-91	Volga 91 En-91	
Barkas kétütemű 91 En-91 keverék	Zastava 98 AB-98	
Dacia 1300-as 91 En-91	Opel (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
Dacia 1400-as 95 Esz-95	Volkswagen (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
Lada 1200-1500 91 En-91	Ford (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
Lada Samara 95 Esz-95	Audi (1978 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
Skoda 150, 120 98 AB-98	BMW (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
Skoda Favorit 135, 115 98 En-91	Citroën (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Fiat (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Honda (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Mazda (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Mercedes (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Peugeot (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Renault (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Suzuki (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	
	Toyota (1985 előtti típusok) 91 95 En-91, Esz-95	

Dr. Varga György Ferenc ügyvédi irodája
Nyírácsád, Kolozsvári u. 2. sz.

Ügyfélfogadás:
keddenként 8-10 óra között

- jogi tanácsadás, képviselő, peres és nem peres eljárásban,
- ingatlan kapcsolatos jogügyletek (adás-vételi, tartási, életjáradéki és öröklési szerződések),
- társaságok alapítása, cégek eseti és állandó jogi képviselője.

Apróhirdetések

A Nyírácsádi Áfész alábbi ügyvéteket bérletbe kiadja:
 - Nyírácsád, Petőfi tér 1. sz. alatt Üzlethelyiség (régóta vas-műszaki bolt)
 - Nyírácsád, Iparcikk Osztály Raktárhelyiségei, Nyírácsád, Dózsa Gy. u. 1. sz.

Nyírácsád, Bem József u. 9. szám alatti kétszobás lakás örök áron eladó. Érdeklődni: Havrilla Miklós Hajdúsámson, Csokonai u. 21, bármikor.

Özv. Szalai Ferencné Debrecenben tanuló középiskolás lányának albérletet kiad. Érdeklődni: 430-899-es vagy 206-110-es telefonszámon lehet.

Kismama Klub

Ez év tavaszán lehetőséget nyújt arra, hogy a tanácsadó egy televíziós és egy videót kapjon a Városi Tisztiorvosi Szolgálattól. Egy feltétel volt, hogy a faluban Kismama Klubot kell létrehoznom, melyen a szoptatás propagálása, segítése a feladataim.

Örömmel vállaltam ezt, hisz az önkormányzat nehéz anyagi körülményeit tekintve belátható időn belül nem juttattam volna hozzá ezeket a készülékekhez. Másrészt a faluban a tavalyi évben a 4 hónapos korig szoptatott csecsemők aránya bizony kevés volt, 30-40 % között mozgott. Ez nagyon rossz arány, ha azt veszem alapul, hogy az anyák 98 %-a tudna szoptatni és csak 1-2 % nem. Tudott, hogy a csecsemők legideálisabb tápláléka az anyatej és 4-6 hónapos korig nincs is másra szükségük. Céltom, hogy az anyák legalább 60 %-a szoptasson. Sajnos egyelőre csak olyan anyukákat tudok meghívni ezekre a foglalkozásokra, akik a kisbabájukat várják. Gyerekes anyukákat nem tudok fogadni, hisz a csecsemővívásban vannak ezek az összejövetelek, ahol a gyerekek elfoglaltságáról nem tudok gondoskodni. Szeretnék egy olyan szobát, ahol szőnyeg, asztal így lenne és egy játéksarok, ahol a gyerekek tudnának játszani, míg az anyukákkal beszélgetünk. Igazán így lenne ez hasznos, ha a babát váró és a már szoptató anyukák találkoznának, tapasztalatokat cserélnének, közösen megbeszélnék a problémákat és azok megoldási lehetőségeit. Havi egy alkalommal találkozunk, ahol egy témát megbeszélünk, s e témával kapcsolatos videofilmet megnézünk.

Szeretettel várom a leendő édesanyákat minden hónap első szerdáján 10.00 órára a tanácsadóba.

Grézné Fekete Erzsébet
védőnő

Eladó Nyírácsád, Nyíl u. 25. szám alatti családi ház 2245 négyzetméteres kertet. Érdeklődni lehet: Nyírácsád, Nyíl u. 4. szám, vagy 206-770-es telefonon.

Nyírácsád, Rákóczi u. 109. szám alatti 3 szoba, étkező, összkomfortos, gázos, telefonos lakás eladó.

Tájékoztató

A májcirrhosis és alkoholos májgyulladás; az egyéb májbetegségek; a krónikus máj, epeutak rosszindulatú daganata; a hasnyálmirigy betegségei; a vese és kismedencei szervek betegségei (prostate, méh, petefészek) különböző betegségei hazánkban is vezető helyen állnak a halálozási statisztikában.

Ezen betegségek korai szakban felismerhetők és bármilyen esetben kezelhetők. A DOTE Radiológiai Klinika munkatársai és kollégáik háziorvosai célul tűzték ki, hogy a lakosság a bevonva széleskörű szűrővizsgálatot végeznek és a veszélyeztetetteket követik fel. Aki az ingyenes szűrővizsgálaton részt kíván venni, azt kérjük, válaszoljon a kiküldendő adatlap kérdéseire.

A vizsgálatok az Orvosi Rendelőben szombati napokon lesznek 9-11 óráig.

Mindenket személynként szeretnénk hívní a szűrővizsgálatra, utca szerinti beosztással.

Rendőrségi hírek

Június-július-augusztus hónapokban két baleset történt a Petőfi téren. A polgárok négy lakásbetörést jelentettek, amelyek során összesen több százezer forintos kár keletkezett. Ismeretlen tettesek loptak a benzinkút raktárából. A nutriatelepről állatokat, a sporttelepről egy fűnyírót vittek el.

Egy községbelől lucernát loptak, a tettest a kárvallott feljelentette. Kigyulladt egy szalmakazal, amelyet a tűzoltók oltottak el. Egy férj az életét bántalmazta, neki 8 napon túl gyógyuló sérülést okozva. Két erőszakos haláleset is előfordult, egy férfi felakasztotta magát, egy másikra Gúthon rádőlt a fa.

A kilencvenkettes oktánszámú, olmozott benzin az IKM „jóvoltából” június harmincadikával megszűnt létezni. Ez meglehetősen sok magyar autóst érint: elsősorban azokat, akiknek régebbi, keleti gyártmányú járműjük van. Gondjaik megszüntetésére a Mol Rt. ad megoldást azzal, hogy más oktánszámú benzint ajánl a régi helyettesítésként.

Mint az a Mol tájékoztatójából kiderül, az olmozatlan (ún. bleifrei) az olmozott üzemanyaggal szemben egészség- és környezetbará-

tabb. Az ára is kedvezőbb, továbbá a kocsik életét is meghosszabbíthatja. A 92-es benzin - néhány kivétellel - minden típusnál helyettesíthető a 98-asal, amely azonban szintén olmozott...

A kétütemű autókban - mint az a szerkesztőségünkhez eljuttatott táblázatból kiderül - a 91-es keverékkel helyettesíthető a „megboldogult” benzinfajta. E keverék oktánszáma egyébként szintén 92. A négyütemű, 1985 óta gyártott - katalizátor nélküli - nyugati kocsikba olmozatlan 91-es, illetve 95-ös

Vendégünk volt a lett népi táncsoport

AIZKRAUKLE'S FOLK DANCE GROUP
Kalna iela 20
LV-5120 Aizkraukle
Latvia
+371-51-28204